



Vida Post-Škrkulja

HAIKU KAO MOST

Koji jezik? Svaki je jezik dobar u dobrom društvu ...

Prijateljstva ponekad započinju na vrlo neobične načine. Početak jednoga takvog neobičnog prijateljstva bio je trenutak kasnog popodneva, usred raskošnog mediteranskog vrta, iz kojeg se pogled prostirao preko krovova grada i krošanja u parkovima duboko ispod nas, preko zaljeva u sumaglici ljetne žege, sve do dalekih obrisa nekih drugih obala, više naslućenih nego viđenih tamo negdje na liniji obzora koji je pomalo poprimao boje predvečerja. U sjeni visokih samostanskih zidina, na rubu dvorišta prekrivenog oblim kamenčićima koji su živahno škripali pod nogama, čekali su bijelo prostrti stolovi, obloženi svim mogućim, elegantno složenim jelima i pićima, znanjački pripremljenim da zatome glad i utaže žeđ sudionicima međunarodnoga stručnog skupa koji se održavao pod vrućim nebom talijanskog juga u dane prošloga ljeta. Poput roja pčela, okupljali smo se prije svega oko stola s vodom, sokovima, kavom, hladnim čajem ... I nakon prvog osyježenja, u hladu, dva-tri metra od mnoštva ljudi u pokretu, opazih čovjeka kojeg sam inače primjećivala na predavanjima, ali s njime nisam nikad razgovarala. Visok, sam, s bijelim štapom u jednoj i praznom čašom u drugoj ruci. Pogled, skriven iza tamnih naočala kao da je lutao prostorom – tražeći nekoga? Njegovo se uobičajeno društvo negdje izgubilo, a u držanju osjetila sam dobro suzdržavani nemir i nelagodu, možda i očekivanje. Odjednom prostruji kroz mozak: zaboga, ovaj čovjek je slijep! Bez puno razmišljanja pristupim i upitam ga želi li da mu donesem čašu vode. I to je bio početak.

nesnosna žeга.

u mnoštvu – slijepi čovjek
s praznom čašom.

unbearable heat.
in the crowd – a blind man
with an empty glass.

Na zadnjem predavanju sjedimo skupa, razmjenjujući po koju riječ. Razgovaramo na jeziku koji nije ni moj, a ni njegov. Unatoč tome, ne čini mi se da smo stranci. No, ostavljena adresa elektroničke pošte, površni rastanak, gotovo bez pozdrava – jer čekao nas je još završni koncert, vožnja do privremenih smještaja, raštrkanih po svim mogućim dijelovima Napulja do kojeg je još trebalo doći, zadnje pripreme prije nego ćemo se raspršiti na sve strane svijeta – ništa nije ostavljalo dojam da bi taj slučajni susret mogao biti prvi korak na putu izgradnje jednoga neobičnog prijateljstva.

večer iznad zaljeva.
kroz grad prepun svjetala
put vodi u noć.

bay in the evening.
through the town full of light
road leads to the night.

No, stigla je prva poruka, pa druga, odgovor i opet poruka ... o predavanjima, o književnosti, povijesti, filozofiji, odnosima među ljudima, umjetnosti, prirodi ... U jednom trenutku sjetih se mogućnosti izričaja koje pruža haiku i poslao kolegi nekolicinu svojih stihova, prevedenih na latinski – jezik naše internetske komunikacije.

ljetna noć.
vlak tutnji kroz
mirni disaj djece.

nocte aestiva
strepitus traminis transit
tranquili somno infantis.

*

napušteno selo
koraci su probudili
usnulu sovu

in vico deserto
gradus suscitaverunt
ululam dormientem.

*

bijeli krovovi.
bijeke plahte u bolničkoj sobi.
na prozoru - šarena ptica.

tecta alba.
alba strata in lectu nosocomii.
ad fenestram – avis versicolor.

*

snježno jutro.
u košari na polici
prokljao češnjak

mane in nive
in corbe ad fenestram
allium germinans.

Nedugo zatim primim odgovor – u trostihu. Slijede razmjene podataka o pisanju haikua na raznim jezicima, pretraživanja internetskih stranica, a oblik haiku-stihova postaje posrednikom u razmjeni iskustava stečenih vizualnim, auditivnim, taktilnim i drugim načinima komunikacije čovjeka sa svojom okolinom - s prirodom, ljudima, događajima, snovima, razmišljanjima ...

Javier (latinski i španjolski) i Vida (prijevod na hrvatski i engleski):

quasi ipsis meis
loca amoena per tuos
prospexi oculos

como si por los míos,
parajes deleitables
contemplé por tus ojos.

just as by my own,
I watched beautiful places
seen by your eyes

kao da su moje
krajeve divne promatrah
tvojim očima.

*

lacustres undae,
somniae libertas,
nulla grauitas.

olas lacustres,
libertad de sueños,
pesadez ninguna.

waves on the lake,
the liberty of dreams,
no gravity.

jezerski valovi,
sloboda snova,
nikakva težina.

*

astra et pereunt.
momenta aeternitatis
breui aeuo nostro.

inclusive los astros parecen.
momentos de eternidad
para nuestra breve longevidad.

the stars also die.
moments of eternity
to the brief age of ours.

i zvijezde umiru.
trenuci vječnosti
za naš kratki vijek.

*

plenilunium:
mons insula inter nubes,
luna super illas.

es plenilunio:
montaña isla entre nubes,
luna sobre ellas.

the new moon:
the summit – island among clouds,
the moon above them.

puni je mjesec:
gora – otok u oblacima,
mjesec nad njima.

*

risus amicae,
telephono eloquentes;
felici raeda.

risas de amiga,
por teléfono elocuentes.
dichoso el bus.

laughing of friend
speaking by the phone;
the bus is happy.

smijeh prijateljice
kroz telefonski razgovor:
sretni autobus.

Istina je da nije lako napisati dobar haiku, a istina je i to da nije lako naći dobrog prijatelja u užurbanom svijetu u kojem živimo. No, također je istina da oblik 5-7-5 može postaviti most prema novim haiku-doživljajima, a i most prema nekim novim, potpuno neočekivanim prijateljima.

Javier F.S., 43 godine, dipl. iz filozofije i povijesti, poslijedipl. studij antropologije; od ranog djetinjstva postupno gubio vid, oslijepio malo poslije navršениh 30 godina starosti; haiku piše od jeseni 2007.

Vida P.Š., 55 godina, dipl. iz latinskog jezika i povijesti umjetnosti, poslijedipl. studij muzeologije; udana, majka četvero gotovo odrasle djece; haiku piše povremeno od 1985.

hic mundus guttae roris:
forsitan est gutta roris -
attamen ... attamen ...

this world of a dew drop
perhaps is a dewdrop –
and yet... and yet ...

ovaj svijet kapi rose
možda jest kap rose –
a ipak... a ipak...

Issa (1763-1827)

First published in haiku magazine IRIS No.1/1, Ivanić Grad 2008

PR
DIOGEN pro kultura
<http://diogen.weebly.com>

NEKOPIRATI